

Meri-Lapin ympäristöpalvelut
Ympäristönsuojelu

Päätöksen antopäivä 15.4.2024
Päätöksen tiedoksisaantipäivä 22.4.2024

Ympäristötarkastaja

12.04.2024

§ 5/2024

Maa-aineslupapäätös kallioulouheen ottamiseen tiloilla Taivalkosken-Haavikko 241-401-2-28, Taivalkosken-Rinne 241-401-3-46, Taivalkosken-Rantakokkila 241-401-3-53, Taivalkosken-Kiviniemi 241-401-21-25, Taivalkosken-Pelkonen 241-401-34-11 ja Taivalkosken-Mäkipelkonen 241-401-34-19, Kemijoki Oy, Keminmaa

Päätöksentekijä Ympäristötarkastaja

Esittely

Hakija

Kemijoki Oy
PL 8131, 96101 Rovaniemi
Y-tunnus: 0192171-7

Yhteyshenkilö: [REDACTED]

Alueen sijainti

Toiminta sijaitsee Keminmaan kunnan alueella Taivalkosken alakanavan louhealueella, tiloilla Taivalkosken-Haavikko 241-401-2-28, Taivalkosken-Rinne 241-401-3-46, Taivalkosken-Rantakokkila 241-401-3-53, Taivalkosken-Kiviniemi 241-401-21-25, Taivalkosken-Pelkonen 241-401-34-11 ja Taivalkosken-Mäkipelkonen 241-401-34-19. Tilat ovat hakijan omistuksessa. Alue sijaitee noin 16,5 kilometrin päässä Keminmaan kuntakeskuksesta pohjoiseen.

Asian vireilletulo

Hakemus on saapunut Meri-Lapin ympäristölautakunnalle 15.12.2023, jolloin se on tullut vireille. Hakemusta on täydennetty 18.1.2024, jolloin toimitettiin suunnitelmapiirustukset N2000 -järjestelmässä.

Toimintaa koskevat luvat ja alueen kaavoitus

Keminmaan kunnan ympäristölautakunta on myöntänyt alueelle maa-ainesluvan 16.2.2009 § 13, jolloin lupa myönnettiin viideksi vuodeksi (luvan viimeinen voimassaolopäivä 28.2.2014). Meri-Lapin ympäristölautakunta on myöntänyt jatkoluvat alueelle 21.5.2014 § 78 ja 16.4.2019 § 53. 16.4.2019 § 53 myönnetyn luvan viimeinen voimassaolopäivä on 30.4.2024.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa alue sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M4507). Alue sijoittuu myös kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeälle alueelle tai kohteelle (ma 8128, Kemijokivarren vanha asutus). Taivalkosken voimalaitoksen (EN 2261) energiahuollon kohde sijoittuu ottoalueen pohjoispuolelle. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa.

Toiminta-alueen ympäristö

Hakemuksen mukaiselle ottoalueelle on läjitetty ja tasattu Taivalkosken rakennusvaiheen aikana syntynyttä louhetta. Ottoalueella ei kasva juurikaan puustoa.

Hakemuksen mukaisella alueella tai sen vaikutusalueella ei sijaitse valtioneuvoston hyväksymiä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita, perustettuja luonnonsuojelualueita eikä myöskään Natura 2000-alueita. Alue ei sijaitse valtakunnallisesti merkittävällä tai muutoin suojelulla maisema-alueella, luokitellulla pohjavesialueella eikä valtakunnallisesti arvokkaalla geologisella muodostumalla. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Maulan 1-luokan pohjavesialue (1224106) noin 3,5 kilometrin päässä ottamisalueelta kaakkoon.

Toiminnan vaikutusalueella ei ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain nojalla koko maassa rauhoitettujen kasvilajien, uhanalaisten lajien tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja, eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV lajien esiintymiä ja eläinten havaintopaikkoja tai muitakaan luonnonsuojelullisia tekijöitä, joilla voisi olla vaikutusta hankkeen toteuttamiseen.

Lähin asutus on noin 230 metrin päässä ottamisalueelta itään, Tervolantien varressa.

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Toiminta

Kemijoki Oy hakee lupaa ottaa noin 1,32 hehtaarin suuruiselta ottoalueelta aiemmin läjitettyä kalliolouhetta yhteensä 32 700 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Maa-aineksen suunniteltu alin ottotaso on +17,54 (N2000). Ottosyvyys on maksimissaan 5 metriä.

Ottotoiminta tapahtuu kaivamalla aiemmin läjitettyä kalliolouhetta. Ottotoiminta on suunniteltu etenevän mahdollisimman järjestelmällisesti. Louhe on sellaisenaan käyttökelpoista, eikä ainesta ole tarpeen murskata. Otettavia maa-aineksia tullaan varastoimaan toiminta-alueella. Maa-ainesten oton tarkoituksena on hyödyntää otettavaa maa-ainesta alueella tehtävissä rannasuojauskohteissa sekä patoturvallisuuden vaatimana padonkorjausmateriaalina. Hakemukseen on liitetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma maa-ainesten ottamistoiminnalle. Sen mukaan kaivannaisjätteitä syntyy yhteensä 1150 m³-ktr, joka koostuu pintamaista, kannoista ja hakkuutähteistä sekä seulptakivistä ja lohkkareista.

Ottoalueen kulmat ja korkeuskiintopisteet merkitään maastoon paaluilla. Tarvittaessa ottamisalueen rajalinjat merkitään tiheämmin, jotta ottamistoiminta pysyy suunniteltujen rajojen sisällä. Mikäli ottotoiminnan aikaiset rintaukset ovat korkeita ja jyrkempiä kuin 1:1-2, tehdään turvallisuusmerkintä maastoon rintausten yläosiin esimerkiksi näkyvin paaluin, lippusiimoilla tai aitaamalla.

Ottotoiminnan jälkeen alue jää metsätalouskäyttöön ja jälkihoitotoita voidaan tehdä vaiheittain ottotoiminnan edetessä. Alueen jälkihoitotoinä luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 tai loivempaan ympäröivän maaston mukaan. Isoja kiviä ja pultereita voidaan käyttää luiskaamisen lisäksi myös kasoina tai alueina alueen monimuotoisuuden lisäämiseen. Vähäisiä pintamaita käytetään myös muotoiluun ja kasvualustana siten, että lopputuloksena on luonteva ja moni-ilmeinen maasto. Alueelle ei suunnitella tehtäväksi metsitystä kuin siinä tapauksessa, mikäli alue ei metsity luonnollisesti.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla Keminmaan kunnan ja Tornion kaupungin verkkosivuilla 17.1.2024 - 23.2.2024. Asiakirjat ovat olleet saatavilla myös Meri-Lapin ympäristöpalvelujen toimistossa. Hakemuksen vireilläolosta on ilmoitettu Kotikulmilta -lehdessä 24.1.2023.

Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen maanomistajille. Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Tornionlaakson Museolta sekä Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueelta.

Muistutukset, lausunnot ja hakijan antama vastine

Hakemuksesta on annettu määräaikaan mennessä kaksi lausuntoa.

Lapin ELY-keskuksen ympäristövastuualueen lausunto 21.2.2024:

“... Edellytykset maa-ainesten otolle

Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu kuitenkin rantavyöhykkeelle. Alueelta on aiemmin otettu maa-aineksia.

Lapin ELY-keskus toteaa, että maa-aineslain 3 §:n 3 momentin mukaan maa-aineksia ei saa ilman erityistä syytä ottaa meren tai vesistön rantavyöhykkeellä, ellei aluetta ole asemakaavassa tai oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa osoitettu tätä tarkoitusta varten.

Ympäristöministeriön oppaan (Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön) mukaan rantavyöhykkeen leveyteen vaikuttaa alueen topografia, maisema ja kasvillisuus. Rantavyöhyke on yleensä noin 100 metriä, mutta voi vaihdella poikkeustapauksen 50 metristä 200 metriin. Pääsääntö on, että ottamisalue ei näy rantamaisemassa.

ELY-keskus katsoo, että koska kyseessä ei ole varsinaisesti neitseellinen maa-aines, jota otetaan, vaan alueelle läheisen voimalaitoksen rakentamisen aikaan läjitetty kallioliouhe, voi ottamistoiminta olla mahdollista. Lisäksi hakemuksen ja alueelle tehdyn topografia- /korkeusmallitarkastelun perusteella ottamisalueen ja vesistön rantaviivan välille jäisi noin 30–40 metrin suojavyöhyke sekä voimalaitoksen rakentamisen yhteydessä tehty rantapenger, jonka taakse ottamisalue todennäköisesti jäisi. ELY-keskus kuitenkin suosittelee, että joen ja ottamisalueen väliin jäävää suojavyöhykettä kasvatettaisiin suositeltuun vähintään 50 metriin, joka myös mahdollisesti vähentäisi rantapenkereeseen kohdistuvia kaivuunaikaisia vaikutuksia sekä alueen näkyvyyttä joelle.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi siten olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-ainelain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja. Lupaharkinnassa tulee kuitenkin huomioida seuraavassa esitetyt asiat.

Ottamistoiminta

Maa-ainesten otossa tulee ottaa turvallisuuskohdat huomioon, mm. työaikaiset jyrkät luiskat. Ottoalueen jyrkänteiden suojaaminen ja merkitseminen tulee tehdä riittävällä tavalla. Lippusiiman käyttöä jyrkänteiden merkitsemiseen tulee välttää.

Häiritsevä melu ja pöly tulee estää. Mahdolliset polttoaineiden ja öljytuotteiden varastot, sekä työkoneiden huolto- ja säilytyspaikat tulee suojata tarkoituksenmukaisesti. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Alueella toimittaessa tulee pitää huolta, että alinta ottotasoa ei aliteta, ja että korot on alueella merkitty huolellisesti ja ajantasaisesti.

Ottamisalueella tulee huolehtia siitä, että ylimmän pohjavedenpinnantason päälle jää aina vähintään yhden (1) metrin paksuinen suojakerros koskematonta maata. Mikäli ottotoiminnan aikana oton havaitaan ulottuvan tätä syvemmälle, tulee ottotasoa nostaa siten, että suojakerrospaksuus täyttyy. ELY-keskus kuitenkin suosittelee, että suojakerrospaksuus olisi aina vähintään kaksi (2) metriä alueen jälkihoidon toteutumisen ja alueelle aikanaan muodostuvan puuston menestymisen kannalta.

Pintavedet

Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen pintavesien laatuun tai määrään. Vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Lupaviranomaiselle tulee tarvittaessa esittää tarkempi kuvaus vesien johtamisesta ja tarkkailusta.

Jälkihoito

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Jälkihoitotoimia ovat alueen siistiminen, muotoilu ja pintamateriaalin levitys, kasvillisuuden palauttaminen sekä alueelle soveltumattoman käytön estäminen.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kunta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen – opas aineiden kestäväään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Suunniteltu maa-ainesten ottamistoiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle tai arvokkaalle geologiselle kohteelle. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu alueelle, jolta on aiemmin otettu vähäisesti maa-aineksia. Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain (MAL 3 §) tarkoittamia haittoja, mikäli ottamistoiminnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

ELY-keskus myös muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja ei tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Luvan haltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. ...”

Tornionlaakson museon lausunto 23.2.2024:

“... Tornionlaakson museo toteaa, että maan- aineslupahakemukseen liittyvässä selostuksessa ei ole tunnistettu rakennettuun kulttuuriympäristöön liittyviä ja maakuntakaavassa osoitettuja merkittäviä alueita. Louhealue on ollut Kemijokeen rajautuvaa avointa peltoaluetta Taivalkosken voimalaitoksen rakentamiseen asti. Voimalaitos on rakennettu vuosien 1972-1976 aikana, jolloin alueelle on läjitetty ja tasattu louhetta. Tämän jälkeen alue on pensoittunut ja kasvanut osittain umpeen. Myös louhealueen ja Tervolantien väliselle entiselle peltoalueelle on kasvanut puustoa. Kemijoen puolella alue rajautuu Taivalkosken alakanavan rakennettuun rantaan, mutta voi näkyä maisemavauriona joen länsipuoliselle kyläalueelle, joka on valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä.

Ottotoiminnan selostuksessa on esitetty toimenpiteitä alueen maisemoinnin ja jälkikäytön osalta. Alueen maisemointiin erityisesti vastarannan suuntaan on syytä kiinnittää huomiota ja museon näkemyksen mukaan olisi hyvä, jos jälkihoitotöitä ja maisemointia tehtäisiin suunnitelmassa esitetyllä tavalla vaiheittain ottotoiminnan edetessä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Alueella ei sijaitse muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Kemijoen toisella puolella noin 600 metriä lounaaseen sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Kassalankangas (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 1000027641). Lähimmät kiinteät muinaisjäänökset ovat Kokonmaa NE (tunnus muinaisjäänösrekisterissä 241010083) ja Kokonmaa (241010021), jotka sijaitsevat Kemijoen toisella puolella noin 1,5 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta maanottoalueesta. Kiinteä muinaisjäänös Sammalkumpu {241010020} sijaitsee noin 2,6 kilomerin etäisyydellä idässä. Arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta esteitä maanotolle ei ole. “

Kemijoki Oy:n vastine lausuntoihin:

Kemijoki Oy:ltä pyydettiin vastinetta lausuntojen johdosta 1.3.2024. Vastinetta lausuntojen johdosta ei annettu.

Maastokäynti ottamisalueella

Ympäristötarkastaja Lotta Mattila tutustui alueeseen 19.3.2024 ilman hakijaa. Tarkastuksen aikana ottoalue oli lumen peitossa, mutta rintaüksissa oli lumen alta näkyviä lohkaraita. Ottoalueella kasvaa jonkin verran pensaikkoa ja taimia. Ottoalueen läpi kulkee tie veneenlaskupaikalle.

RATKAISUOSA

VIRANOMAISEN RATKAISU

Päätös

Ympäristötarkastaja on tutkinut hakemuksen ja myöntää Kemijoki Oy:lle maa-ainelain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten (kallioliouhe) ottamiseen tiloilla Taivalkosken-Haavikko 241-401-2-28, Taivalkosken-Rinne 241-401-3-46, Taivalkosken-Rantakokkila 241-401-3-53, Taivalkosken-Kiviniemi 241-401-21-25, Taivalkosken-Pelkonen 241-401-34-11 ja Taivalkosken-Mäkipelkonen 241-401-34-19.

Ottamisalueelle tulee olla riidaton kulku. Toimintaa tulee harjoittaa hakemuksissa esitetyn mukaisesti sekä noudattaen seuraavia lupamääräyksiä siinäkin tapauksessa, että hakemuksessa esitetty olisi ristiriidassa lupamääräysten kanssa:

LUPAMÄÄRÄYKSET

Maa-ainesten määrä ja alueen rajat

1. Lupa koskee otettavan maa-ainesten kokonaismäärää 32 700 k-m³ kymmenen vuoden aikana. Ottamistoiminnan tulee tapahtua suunnitelmapiirustusten mukaisesti ottamisalueen rajauksen sisällä. Toiminta-alueen pinta-ala on noin 1,324 hehtaaria. (MAL 11 §)
2. Alin ottamistaso on suunnitelman mukaisesti + 17,00 (N2000) kuitenkin siten, että ylimmän havaitun pohjaveden pinnan tason ja ottamisalueen pohjan väliin jää vähintään yhden (1) metrin koskematon suojakerros metsän kasvun turvaamiseksi. (MAL 11 §, YSL 17 §)
3. Sallittu ottamistaso ja ottamisalueen rajat on merkittävä selkeästi näkyviin maastoon. Merkinnät tulee olla käytettävissä koko ottamistoiminnan ajan. Lippusiiman käyttöä tulee välttää. (MAL 11 §)
4. Ottamisalueen ja naapurikiinteistöjen rajan väliin tulee jättää vähintään 10 metrin suojavyöhyke. Ottamisalueen ja vesistön rantaviivan väliin tulee jättää vähintään 50 metrin suojavyöhyke (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)

Aloituskatselmus

5. Luvanhaltijan on sovittava valvontaviranomaisen kanssa aloituskatselmuksen pitämisestä. Ottamistoimintaa ei saa aloittaa ennen kuin aloituskatselmus on pidetty. Tällöin tulee seuraavat toimenpiteet olla tehtyinä:
  - ottamisalue merkittynä maastoon
  - sallittu ottamistaso (N2000) merkittynä ottamisalueelle korkeusmerkinnöin.
  - pohjaveden pinnan taso mitattuna (N2000)
  - vaaditut vakuudet jätetty.

(VNA 926/2005 6 §)

Vesien johtaminen ja tarkkailu

6. Ottamistoiminnassa tulee huolehtia, että alue ei lammikoidu missään vaiheessa. (MAL 3, 11 §)
7. Toiminnasta ei saa aiheutua muutoksia alueen vesien laatuun tai määrään. Mahdollinen vesien johtaminen ei saa aiheuttaa vettymis- tai muuta haittaa ympäristöön. Toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin. (MAL 11 §)
8. Ennen aloituskatselmusta alueelle tulee asentaa pohjaveden havaintoputki, josta tulee mitata pohjaveden pinnan taso. Ennen havaintoputken asentamista putken paikka tulee hyväksyttävä valvontaviranomaisella. Pohjavedenpinnan korkeus tulee mitata toiminnan aikana kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tiedot pohjavedenpinnan tasoista tulee toimittaa valvontaviranomaiselle kerran vuodessa sähköisesti helmikuun loppuun mennessä.

Mikäli alueelta johdetaan pintavesiä pois toiminnan aikana, tulee ne johtaa selkeytysaltaan kautta ottamisalueen ulkopuolelle. Vesien johtamisesta on tarvittaessa esitettävä tarkempi suunnitelma pyydettyäessä. (MAL 3, 11 §, VNA 926/2005 6 §, YSL 17 §)

9. Pohjaveden laatua tulee tutkia tarvittaessa, mikäli epäillään esimerkiksi haitta-aineiden pääsyä pohjaveteen. Valvontaviranomainen määrittää näytteenottotähteyden ja analyysivalikoiman. (MAL 11 §, YSL 17 §)

Turvallisuus ja onnettomuuksien ennalta ehkäiseminen

10. Luvan hakijan on nimettävä asiantunteva henkilö, joka vastaa toiminnan suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelulle. Nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina. (VNA 926/2005 6 §)
11. Polttoaineiden ja muiden ympäristölle haitallisten aineiden pääsy maaperään sekä pohja- ja pintavesiin on estettävä tehokkaasti. Öljytuotteita tai muita ympäristölle haitallisia aineita ei saa varastoida alueella. Öljytuotteita ei saa tuoda alueelle ilman valvontaviranomaisen hyväksymiä suojarakenteita. Suojarakenteista tulee esittää suunnitelma ympäristöpalveluille ennen niiden hyväksymistä. Mikäli alueelle tuodaan tilapäisesti koneiden tankkausta varten polttoainetta, tulee polttoainesäiliöt varustaa ylitäytönestimillä, laponestolla ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Öljyä ja öljyistä vettä ei saa laskea maaperään, vaan öljyinen aine on toimitettava hyväksytyyn öljyisen jätteen

vastaanottoipaikkaan. Toiminta-alueella on oltava riittävästi kemikaalivuotojen torjuntakalustoa (imeytysainetta sekä välineitä maahan valuneen aineen poistamiseksi välittömästi tiiviille reunalliselle alustalle). (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

12. Työkoneita ei saa huoltaa, pestä tai varastoida toiminta-alueella. Alueella ei saa varastoida tai säilyttää ottamistoimintaa liittymättömiä koneita tai laitteita. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
13. Jos tapahtuu öljy-, kemikaalivuoto tai muu ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava tapahtuma (kuten pölyä, melua tai muuta päästöä ympäristöön lisäävä häiriö), on välittömästi ryhdyttävä torjuntatoimiin, joilla vaara pilaantumisen leviämisestä saadaan poistettua. Häiriöstä johtuvaa päästöä aiheuttava toiminta on keskeytettävä heti ja häiriö on korjattava ennen toiminnan jatkamista. Jos toiminnanharjoittaja ei itse kykene varmasti torjumaan maaperän ja pohjaveden pilaantumista tai muuta vaaratilannetta, sen on heti hälytettävä pelastuslaitos apuun. Öljyvahingosta, jossa torjuntatoimet ovat tarpeen, on viipymättä ilmoitettava Lapin pelastuslaitokselle.

Häiriötapahtumasta on ilmoitettava Meri-Lapin ympäristöpalveluille mahdollisimman pian. Maaperän tai pohjaveden pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta tapahtumasta on ilmoitettava mahdollisimman pian myös Lapin ELY-keskukselle. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)

Jätteet

14. Jätehuolto on järjestettävä niin, ettei toiminnasta aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista tai haittaa ympäristölle. Alueella ei saa polttaa tai haudata jätteitä. Alueella ei saa säilyttää vaarallista jätettä. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Jätteet tulee toimittaa asianmukaiset luvat omaavaan vastaanottoipaikkaan. (MAL 3, 11 §, YSL 16-17 §)
15. Alueelle ei saa tuoda ottamisalueen ulkopuolelta ylijäämämaita tai muita jätteiksi luokiteltavia materiaaleja. (MAL 3, 11 §, YSL 17 §)

Melu ja pöly

16. Toimintaa voi olla alueella arkisin (ma-pe), arkipyhät sekä joulu- ja juhannusaatto pois lukien. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §)
17. Melutaso ei saa toiminnan johdosta ylittää minkään kuuden tunnin jakson aikana klo 7-22 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 55 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 45 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys- tai luonnonsuojelualueella eikä klo 22-7 seuraavia ekvivalenttimelutason L_{Aeq} -arvoja: 50 dBA asuinkiinteistön piha-alueella ja 40 dBA loma-asumiseen käytettävillä alueella tai virkistys-

tai luonnonsuojelualueella. Tarvittaessa melutaso on valvontaviranomaisen määräyksestä varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 993/1992 2 §)

18. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Pölyn sitomiseen on kiinnitettävä huomiota. Tarvittaessa pölyämistä estetään kastelemalla vedellä. Tarvittaessa hiukkaspitoisuus on varmistettava mittauksin. (MAL 3, 11 §, NaapL 17 §, VNA 79/2017)

Vuosittainen ilmoitus

19. Maa-ainesluvan haltijan on tehtävä vuosittain tammikuun loppuun mennessä maa-aineslain 23 a §:ssä mainittu ilmoitus edellisenä vuonna otettujen aineiden määrästä ja laadusta. Ilmoitus tehdään NOTTO-tietokantaan. (VNA 926/2005 6 §)

Maisemointi ja jälkihoito

20. Jälkihoito- ja maisemointitoimenpiteet on toteutettava alueella luvan voimassaoloaikana. Ottamisalueen reunojen ympäristön luiskaukset on mukautettava ympäristöön sopiviksi leikkauskuvissa esitetyjä periaatteita ja kaltevuutta, joka ei pääsääntöisesti ole jyrkempi kuin 1:3 käyttäen.

Ottamisalueen näkyvyyteen joelle sekä vastarannalle tulee kiinnittää huomiota maisemointityön suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Alue on siistittävä toiminnan lopettamisen yhteydessä. Alueelle ei saa jättää maa-ainesvarastokasoja lupa-ajan päättyessä. Alueella olevat tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee pehmentää toiminnan loputtua. Alueelle tulee muodostaa mahdollisimman nopeasti uusi kasvualusta kuorittuja pintamaita käyttäen. Ennenaikaista pintamaan ja puuston poistamista on vältettävä. Lupaviranomaisen erillisen hyväksymisen perusteella on mahdollista tarvittaessa hyödyntää muutakin pilaantumaton eloperäistä/humusmateriaalia, kuten maaton turve, pintaverhoukseen.

Alue tulee metsittää alueelle tyypillisillä puulajeilla. Alueelle soveltumaton käyttö tulee estää.

Maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa suositellaan käytettäväksi päivitettyä maa-ainesopasta (Maa-ainesten ottaminen -opas aineiden kestävään käyttöön, Ympäristöministeriön julkaisu, 2023:30).

Ennen lopputarkastusta on luvanhaltijan laadittava mittaustulosten perusteella alueelta kartta ja leikkauspiirustukset toteutuneista ottamistasoista sekä luiskien kaltevuuksista. Aineisto luovutetaan valvontaviranomaiselle viimeistään kaksi viikkoa ennen lopputarkastusta. (MAL 3, 11 §)

21. Viimeistelytöiden jälkeen, ennen lupa-ajan päättymistä, on luvanhaltijan pyydettävä lopputarkastusta. (VNA 926/2005 6 §)

Vakuus

Ennen maa-ainesten ottamistyön aloittamista luvanhaltijan on annettava Tornion kaupungille lupamääräyksen noudattamiseksi maa-ainelain 12 §:n mukainen vakuus **6 555 euroa**. Kun kyseessä on kalliolouheen ottaminen, sovelletaan vakuuden suuruuden määrittelyssä hiekka- ja sora-alueille annettua vakuuden määrää. Vakuuden suuruus hiekka- ja sora-alueilla perustuu ottamisalueen pinta-alaan 4 000 euroa/hehtaari ja lisäksi otettavaksi esitettyyn maa-aineksen kokonaismäärään 0,05 euroa/m³. Tässä luvassa maisemoitavan toiminta-alueen pinta-ala on noin 1,23 ha ja ottamismäärä 32 700 k-m³.

Vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki vaaditut jälkihoitotyöt on lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuus tulee olla yksilöity tätä päätöstä koskevaksi. Lupaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa vakuussummaa. (Maa-ainestaksa, voimassa 1.10.2020 lähtien)

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUVAN MUUTTAMINEN

Lupa on voimassa **31.7.2034** asti. Mikäli toiminta olennaisesti muuttuu tai laajenee, on toiminnalle haettava uusi lupa.

TOIMINTAA KOSKEVIA MUITA SÄÄDÖKSIÄ

Murskauksessa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010).

RATKAISUN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Maa-ainelain 6 §:n mukaan maa-aineslupa on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Maa-aineksia ei saa ottaa siten, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa tai tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Muistutusten ja lausuntojen huomioiminen

Lapin ELY-keskuksen lausunto on otettu huomioon lupamääräyksissä 1-4, 6-9, 11-13 ja 16-20.

Tornionlaakson museon lausunto on otettu huomioon lupamääräyksessä 20.

Lupamääräysten perustelut

Lupamääräykset 1, 3, 5 ja 19

Lupamääräykset on annettu lupapäätöksen valvonnan toteuttamiseksi. Lupamääräykset ovat tarpeen myös luvanhaltijan omavalvonnan ja selvilläolovelvollisuuden toteuttamiseksi.

Lupamääräykset 4, 16-18

Lupamääräykset on annettu toiminnasta lähikiinteistöille ja mahdollisesti häiriintyvälle kohteille aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 10

Maa-ainesten ottamisen vastuuhenkilön nimeämisestä on määräykset turvallisuussyistä.

Lupamääräykset 2, 6-9, 11-13

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi maaperän sekä pinta- ja pohjavesien suojelemiseksi. Pohjaveden pinnan taso tulee olla selvillä, jotta alueelle jää riittävä suojakerrospaksuus eikä alue lammikoidu. Pilaantuneen maaperän puhdistamistapauksissa ELY-keskus on toimivaltainen viranomaisena.

Lupamääräykset 14 ja 15

Lupamääräykset on annettu jätteistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Lupamääräykset 20 ja 21

Lupamääräykset on katsottu tarpeellisiksi alueen jälkihoidon ja maisemoinnin onnistumiseksi.

Sovellatut säännökset

Maa-aineslaki (555/1981)

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Valtioneuvoston asetus melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017)

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Vesilaki (587/2011)

Maa-aineslain edellyttämistä tarkastus- ja valvontatehtävistä suoritettavat maksut, (hyväksytty Meri-Lapin ympäristölautakunta 25.8.2020, voimaantulo 1.10.2020)

KÄSITTELYMAKSU JA VALVONTAMAKSU SEKÄ NIIDEN MÄÄRÄYTYMINEN (MAL 23 §)

Lupapäätöksen maksu määräytyy Meri-Lapin ympäristöpalveluiden maa-ainestaksan mukaan. Taksan 2 §:n mukaan suunnitelman tarkastuksen perusmaksu on 300 euroa ja lisäksi lupahakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaismäärän mukaan 0,015 euroa/m³. Lupapäätöksen tarkastamisesta on luvan haltijan suoritettava **790,50 euroa**.

Taksan 6 §:n mukaan ottamisalueen rajakiinteistöjen kuulemisesta peritään 45 euroa jokaista kuultavaa kiinteistöä kohti, kuitenkin

enintään 300 euroa/hakemus. Hakemuksen johdosta on lähetetty 6 kirjettä rajakiinteistöjen omistajille. Hakemuksen kuulemisesta on luvan haltijan suoritettava **270 euroa**.

Yhteensä lupapäätökseen liittyvät maksut ovat **1 060,50 euroa**. Lasku lähetetään erikseen Torion kaupungin rahatoimistosta.

Ottamisen valvonnasta on luvan saajan suoritettava vuosittain Meri-Lapin ympäristöpalveluille luvan voimassaoloaikana taksan 4 §:n mukaisena valvontamaksuna 250 euroa (otettava kokonaismäärä x 0,005 euroa/m³, kuitenkin vähintään perusmaksu 250 euroa). Valvontamaksu on maksettava, kunnes lupamääräykset ovat tulleet täytetyksi ja loppukatselmus on pidetty, vaikka luvan voimassaoloaika olisikin kulunut umpeen tai lupa olisi peruttu (taksa 5 §). Mikäli aluetta ei ole jälkihoidettu luvan voimassaoloajan päättymiseen mennessä, peritään valvontamaksu luvan voimassaoloajan päättymisen jälkeen kaksinkertaisena. Vuosittaiset taksojen tarkistukset saattavat aiheuttaa muutoksia edellä mainittuihin valvontamaksuihin.

PÄÄTÖKSEN ANTAMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan 15.4.2024. Tieto päätöksestä annetaan kuulutuksella, joka julkaistaan Tornion kaupungin ja Keminmaan kunnan verkkosivuilla 15.4.2024. Kuulutus ja päätös liitteineen ovat nähtävillä valitusaikana 15.4.-22.5.2024 Tornion kaupungin ja Keminmaan kunnan verkkosivuilla sekä Meri-Lapin ympäristöpalveluiden toimistossa (käyntiosoite Suensaarenkatu 4, Tornio.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta maa-ainelain 20 §:n mukaisesti Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta viimeistään 22.5.2024. Valitusosoitus on liitteenä.

Asiakirja on hyväksytty Tornion kaupungin sähköisessä asianhallintajärjestelmässä.

Lotta Mattila
Ympäristötarkastaja

Liitteet

Valitusosoitus
Lupahakemus maa-ainesten ottamiseen
Toiminnan sijainti

Jakelu

Kemijoki Oy, sähköpostitse
Lapin ELY-keskus, sähköpostitse
Tornionlaakson museo, sähköpostitse
Keminmaan kunta, sähköpostitse

Tiedoksi

Meri-Lapin ympäristölautakunta